

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA UOKiK W GDAŃSKU**

RGD.411-4/09/10/IW

Gdańsk, dnia 22 marca 2010r.

DECYZJA NR RGD. 3/2010

I. Na podstawie art. 12 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107, poz. 887)

– **w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,**

wobec uprawdopodobnienia w toku postępowania antymonopolowego stosowania przez Przedsiębiorstwo Komunalne „Mierzeja” Sp. z o.o. z siedzibą w Steganie:

- 1) praktyki ograniczającej konkurencję, o której mowa w art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów polegającej na nadużywaniu pozycji dominującej na lokalnym rynku zbiorowego odbierania ścieków z terenu gmin: Stegna i Sztutowo poprzez narzucanie dostawcom ścieków w umowach zatytułowanych: „Umowa Nr... na odprowadzanie ścieków”, uciążliwych i przynoszących nieuzasadnione korzyści warunków przez zamieszczanie w nich postanowień
  - ✓ o następującej treści:
Przedsiębiorstwo nie ponosi odpowiedzialności odszkodowawczej za ograniczenie lub wstrzymanie odbioru ścieków wywołane przerwami w zasilaniu energetycznym urządzeń kanalizacyjnych (§ 8 ust. 1 lit. c umowy),
  - ✓ *Odbiorca zobowiązany jest do natychmiastowego powiadomienia Przedsiębiorstwa w przypadku stwierdzenia zerwania plomby wodomierza lub urządzenia pomiarowego, jego osłon, uszkodzenia wodomierza lub urządzenia pomiarowego, ich przemieszczeniu lub zaborze. W przypadku zaboru wodomierza, urządzenia pomiarowego lub wskazania, że uszkodzenia zawinione zostały przez Odbiorcę usług oraz naruszenia obowiązku o którym mowa w § 7 ppkt „b”, ilość pobranej wody ustala się odpowiednio do ilości, która mogła przepłynąć pełnym przekrojem rury przyłącza wodociągowego w okresie od ostatniego odczytu wodomierza (§ 15 ust. 1 umowy),*
- 2) praktyki ograniczającej konkurencję, o której mowa w art. 9 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów polegającej na nadużywaniu pozycji domi-

---

80-824 GDAŃSK, UL. PODWALE PRZEDMIEJSKIE 30

TEL/FAX (058) 346-29-33, 346-29-32, 301-51-75

E-MAIL: GDANSK@UOKIK.GOV.PL

nującej na lokalnym rynku zbiorowego odbierania ścieków z terenu gmin: Stegna i Sztutowo poprzez zamieszczanie w nich postanowienia o treści:

- ✓ *Umowa może być rozwiązana przez Przedsiębiorstwo za trzymiesięcznym wypowiedzeniem ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez Odbiorcę (§ 19 ust. 2 lit. b) umowy)*

oraz po przyjęciu zobowiązania do zawierania z odbiorcami usług *Umów na odprowadzanie ścieków* według nowo opracowanego wzorca w całości uwzględniającego zastrzeżenia Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz wprowadzenia zmian do wszystkich dotychczas obowiązujących *Umów na odprowadzanie ścieków* zgodnie ze wzorcem umowy i aneksu załączonych przez Przedsiębiorstwo Komunalne „Mierzeja” Sp. z o.o. w Stegnie do pisma z dnia 23 lutego 2010 r. , znak: 27/S.C./10,

nakłada się na PK „Mierzeja” Sp. z o.o. z siedzibą w Stegnie obowiązek:

- zawierania z nowymi odbiorcami usług *Umów na odprowadzanie ścieków* według wzorca uwzględniającego w całości zastrzeżenia Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, niezwłocznie po uprawomocnieniu się niniejszej decyzji,
- wystąpienia do wszystkich odbiorców usług z propozycją dokonania zmian w dotychczas obowiązujących umowach, poprzez przedłożenie im do podpisu aneksu, którego zapisy zostały zaproponowane we wzorcu załączonym do pisma z dnia z dnia 23 lutego 2010 r. , znak: 27/S.C./10, w terminie 10 miesięcy od uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

II. Na podstawie art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy

– **w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,**

nakłada się na Przedsiębiorstwo Komunalne „Mierzeja” Sp. z o.o. w Stegnie, obowiązek złożenia - w terminie 10 miesięcy od uprawomocnienia się niniejszej decyzji – sprawozdania z wykonania przyjętego zobowiązania, przy czym sprawozdanie powinno zawierać:

- informację dotyczącą ilości nowo zawartych *Umów na odprowadzanie ścieków* w okresie od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji w oparciu o przyjęte do stosowania wzorce umowne, wraz z kopiami 5 przykładowych umów zawartych w tym okresie,
- informację, czy na dzień składania sprawozdania wszyscy odbiorcy usług otrzymali do podpisu aneksy do *Umów na odprowadzanie ścieków*, zgodnie ze wzorcem załączonym do pisma z dnia z dnia 23 lutego 2010 r., znak: 27/S.C./10, a jeżeli nie wszyscy, to jaki procent odbiorców nie otrzymał ww. aneksów i z jakich przyczyn.

UZASADNIENIE

W okresie czerwiec – październik 2009 r. w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej: „Prezesem Urzędu”, lub „Prezesem UOKiK”, przeprowadzo-

no postępowanie wyjaśniające mające na celu wstępne ustalenie, czy działania Przedsiębiorstwa Komunalnego „Mierzeja” Sp. z o.o. w Stegnie polegające na pobieraniu od dostawców ścieków zakwalifikowanych do grupy taryfowej „pozostali użytkownicy” opłaty abonamentowej za utrzymanie w gotowości urządzeń kanalizacyjnych w wysokości 23,90 zł netto za miesiąc nie stanowi nadużycia pozycji dominującej na rynku zbiorowego odbierania ścieków poprzez narzucanie nieuczciwych cen, w tym czy sprawa ma charakter antymonopolowy. W trakcie ww. postępowania Prezes Urzędu ustalił, że na terenie gmin: Stegna i Sztutowo jedynym odbiorcą ścieków jest Przedsiębiorstwo Komunalne „Mierzeja” Sp. z o.o. z siedzibą w Stegnie, zwane dalej „PK Mierzeja” lub „Przedsiębiorcą”, które w obrocie gospodarczym, dotyczącym zbiorowego odbierania ścieków z terenu gmin Stegna i Sztutowo, stosuje wzorzec umowy zatytułowany „Umowa Nr .../... na odbiór ścieków”, w którym umieszczono m.in. następujące postanowienia:

- ✓ *Przedsiębiorstwo nie ponosi odpowiedzialności odszkodowawczej za ograniczenie lub wstrzymanie odbioru ścieków wywołane przerwami w zasilaniu energetycznym urządzeń kanalizacyjnych - zapis zawarty w § 8 ust. 1 lit. c) umowy,*
- ✓ *Odbiorca zobowiązany jest do natychmiastowego powiadomienia Przedsiębiorstwa w przypadku stwierdzenia zerwania plomby wodomierza lub urządzenia pomiarowego, jego osłon, uszkodzenia wodomierza lub urządzenia pomiarowego, ich przemieszczeniu lub zaborze. W przypadku zaboru wodomierza, urządzenia pomiarowego lub wskazania, że uszkodzenia zawinione zostały przez Odbiorcę usług oraz naruszenia obowiązku o którym mowa w § 7 ppkt „b”, ilość pobranej wody ustala się odpowiednio do ilości, która mogła przepłynąć pełnym przekrojem rury przyłącza wodociągowego w okresie od ostatniego odczytu wodomierza - zapis zawarty w § 15 ust. 1 umowy,*
- ✓ *Umowa może być rozwiązana przez Przedsiębiorstwo za trzymiesięcznym wypowiedzeniem ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez Odbiorcę - zapis zawarty w § 19 ust. 2 lit. b) umowy.*

Prezes Urzędu uznał, że przywołane zapisy „Umowy Nr .../... na odbiór ścieków” mogą stanowić przejaw nadużycia przez PK Mierzeja pozycji dominującej. W związku z powyższym w dniu 19 października 2009 r. postanowieniem nr 312, zmienionym postanowieniem z dnia 24 listopada 2009 r., nr 355, Prezes Urzędu wszczął postępowanie antymonopolowe w sprawie stosowania przez PK Mierzeja praktyki ograniczającej konkurencję polegającej na nadużywaniu na lokalnym rynku zbiorowego odbierania ścieków z terenu gmin Stegna i Sztutowo pozycji dominującej poprzez zamieszczenie w treści umów zatytułowanych: „Umowa Nr... na odprowadzanie ścieków” postanowień zgodnie z którymi:

- ✓ *Przedsiębiorstwo nie ponosi odpowiedzialności odszkodowawczej za ograniczenie lub wstrzymanie odbioru ścieków wywołane przerwami w zasilaniu energetycznym urządzeń kanalizacyjnych - zapis zawarty w § 8 ust. 1 lit. c) umowy,*
- ✓ *Odbiorca zobowiązany jest do natychmiastowego powiadomienia Przedsiębiorstwa w przypadku stwierdzenia zerwania plomby wodomierza lub urządzenia pomiarowego, jego osłon, uszkodzenia wodomierza lub urządzenia pomiarowego, ich przemieszczeniu lub zaborze. W przypadku zaboru wodomierza,*

urządzenia pomiarowego lub wskazania, że uszkodzenia zawinione zostały przez Odbiorcę usług oraz naruszenia obowiązku o którym mowa w § 7 ppkt „b”, ilość pobranej wody ustala się odpowiednio do ilości, która mogła przepłynąć pełnym przekrojem rury przyłącza wodociągowego w okresie od ostatniego odczytu wodomierza - zapis zawarty w § 15 ust. 1 umowy,

co może stanowić naruszenie art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm. – zwanej dalej: „ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów”,

- ✓ *Umowa może być rozwiązana przez Przedsiębiorstwo za trzymiesięcznym wypowiedzeniem ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez Odbiorcę - zapis zawarty w § 19 ust. 2 lit. b) umowy.*

co może stanowić naruszenie art. 9 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, o czym zawiadomił Przedsiębiorcę.

W piśmie z dnia 4 listopada 2009 r., znak: 38/S.C./09, będącym odpowiedzią na zawiadomienie o wszczęciu postępowania antymonopolowego, uzupełnionym kolejnymi pismami z dnia 27 listopada 2009 r., znak: 47/S.C./2009, z dnia 11 grudnia 2009 r., znak: 48/S.C./2009, i z dnia 23 lutego 2010 r., znak: 27/S.C./10, PK Mierzeja poinformowało Prezesa Urzędu, że po zapoznaniu się z treścią postawionych zarzutów zobowiązuje się wprowadzić następujące zmiany do wzorca umowy na odprowadzanie ścieków oraz do umów wykonywanych:

- ✓ *do § 8 dodać ust. 3 o następującym brzmieniu: „Ograniczenie odpowiedzialności określonej w § 8 ust. 1 c) nie dotyczy sytuacji gdy przerwy w zasilaniu energetycznym urządzeń kanalizacyjnych wynikły z zawinionych działań lub zaniedbań przedsiębiorstwa”,*
- ✓ *nadać § 15 ust. 1 umowy następujące brzmienie: „Odbiorca zobowiązany jest do natychmiastowego powiadomienia Przedsiębiorstwa w przypadku: stwierdzenia zerwania plomby wodomierza lub urządzenia pomiarowego, ich przemieszczeniu lub zaborze, naruszenia obowiązku o którym mowa w § 7 ust. b. W powyższych przypadkach do ustalenia ilości pobranej wody stosuje się odpowiednio postanowienia § 12 umowy”,*
- ✓ *wykreślić z § 19 ust. 2 sformułowanie: „b) przez Przedsiębiorstwo za trzymiesięcznym wypowiedzeniem ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez Odbiorcę” i nadać temu ustępowi następujące brzmienie:
„Umowa może być rozwiązana:
a) przez Odbiorcę za trzymiesięcznym wypowiedzeniem ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego,
b) niezwłocznie za porozumieniem stron”.*

Przedstawiając powyższe należy wskazać, że zgodnie z § 12 przedmiotowej umowy *„W przypadku niesprawności wodomierza głównego lub urządzenia pomiarowego, ilość odprowadzanych ścieków ustala się na podstawie średniego zużycia wody w analogicznym okresie roku ubiegłego. W przypadku braku takiej możliwości, a awaria nastąpiła przed sezonem letnim, ilość odprowadzanych ścieków ustala się na poziomie średniego zużycia*

wody za okres poprzedzający – 3 miesięczny. Natomiast przy stwierdzeniu niesprawności w sezonie letnim tj. w okresie od miesiąca czerwca do sierpnia na podstawie średniego zużycia wody z poprzedniego miesiąca”. Przywołując treść § 12 umowy należy zauważyć, że tereny gmin Sztutowo i Stegna są terenami typowo turystycznymi, ze względu na co, w okresie letnim ilość dokonywanych zrzutów ścieków zwiększa się w porównaniu do ilości zrzutów dokonywanych poza tym okresem nawet czterokrotnie.

Przy piśmie z dnia 23 lutego 2010 r., znak: 27/S.C./10, Przedsiębiorstwo przekazało projekt nowo opracowanego wzorca umowy na odprowadzanie ścieków oraz projekt aneksu do wykonywanych umów na odprowadzanie ścieków.

PREZES URZĘDU USTALIŁ, CO NASTĘPUJE:

Przedsiębiorstwo Komunalne „Mierzeja” Sp. z o.o. w Stegnie powstało w wyniku przekształcenia zakładu budżetowego o nazwie Zakład Komunalny Związku Komunalnego „Mierzeja”, który był powołany przez utworzony przez gminy Stegna i Sztutowo Związek Komunalny „Mierzeja” w dniu 13 czerwca 2000 r. Likwidacja Zakładu nastąpiła z dniem 31 grudnia 2007 r. W miejsce Zakładu w dniu 2 stycznia 2008 r. Związek Komunalny „Mierzeja” zawiązał Spółkę z o.o. pod nazwą Przedsiębiorstwo Komunalne „Mierzeja” Sp. z o.o. w Stegnie, która przejęła wszelkie prawa i obowiązki Zakładu. W KRS PK Mierzeja zostało zarejestrowane w dniu 8 lutego 2008 r. Przedmiotem jego działalności jest zbiorowe odprowadzanie ścieków z terenu gmin: Stegna i Sztutowo.

Zgodnie z treścią umowy zatytułowanej „Umowa Nr ...na odprowadzanie ścieków” PK Mierzeja ustaliło następujące warunki odbioru ścieków od swoich kontrahentów:

- ✓ *Przedsiębiorstwo nie ponosi odpowiedzialności odszkodowawczej za ograniczenie lub wstrzymanie odbioru ścieków wywołane przerwami w zasilaniu energetycznym urządzeń kanalizacyjnych - zapis zawarty w § 8 ust. 1 lit. c) umowy,*
- ✓ *Odbiorca zobowiązany jest do natychmiastowego powiadomienia Przedsiębiorstwa w przypadku stwierdzenia zerwania plomby wodomierza lub urządzenia pomiarowego, jego osłon, uszkodzenia wodomierza lub urządzenia pomiarowego, ich przemieszczeniu lub zaborze. W przypadku zaboru wodomierza, urządzenia pomiarowego lub wskazania, że uszkodzenia zawinione zostały przez Odbiorcę usług oraz naruszenia obowiązku o którym mowa w § 7 ppkt „b”, ilość pobranej wody ustala się odpowiednio do ilości, która mogła przepłynąć pełnym przekrojem rury przyłącza wodociągowego w okresie od ostatniego odczytu wodomierza - zapis zawarty w § 15 ust. 1 umowy,*
- ✓ *Umowa może być rozwiązana przez Przedsiębiorstwo za trzymiesięcznym wypowiedzeniem ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez Odbiorcę - zapis zawarty w § 19 ust. 2 lit. b) umowy.*

Na terenie gmin Stegna i Sztutowo usługi zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków świadczone są przez dwa odrębne podmioty: usługi zbiorowego odprowadzania ścieków wykonywane są przez PK Mierzeja, natomiast usługi zbiorowego zaopatrzenia w wodę przez Spółkę Centralny Wodociąg Żuławski Sp. z o.o. z siedzibą w Nowym Dworze Gdańskim (zwaną dalej: „CWŻ”). Na sieci kanalizacyjnej, eksploatowanej na terenie ww. gmin nie ma i nie było zainstalowanych urządzeń pomiarowych, umożliwia-

jących ustalenie ilości ścieków odprowadzonych przez poszczególnych jej użytkowników. W związku z tym, w latach 1989 – 1990, podmioty świadczące w tym czasie na ww. terenie przedmiotowe usługi zawarły porozumienie, nadal obowiązujące, na podstawie którego ówczesne przedsiębiorstwo wodociągowe (tj. Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska Zakład Techniczny Usług Komunalnych) wyraziło zgodę na nieodpłatne dokonywanie przez przedstawicieli przedsiębiorstwa kanalizacyjnego (wówczas Spółka Wodna „Mierzeja”) odczytów wodomierzy zainstalowanych na sieci wodociągowej, celem dokonania rozliczeń z użytkownikami sieci kanalizacyjnej, bez możliwości ingerowania w te urządzenia. Przedsiębiorstwo na ogólną liczbę 2.340 wykonywanych umów na odprowadzanie ścieków, przy ustalaniu ilości odebranych ścieków w 2.278 przypadkach korzysta ze wskazań wodomierzy należących do CWŻ. W pozostałych 62 przypadkach ilość odprowadzonych ścieków ustalana jest albo na podstawie wskazań wodomierzy zainstalowanych na ujęciach własnych użytkowników (51 użytkowników), lub też rozliczana ryczałtem (11 użytkowników). Sposób ustalania przez PK Mierzeja ilości odprowadzanych ścieków w oparciu o wskazania wodomierzy głównych, będących własnością CWŻ lub, jak wskazano powyżej - zainstalowanych na 51 ujęciach własnych użytkowników, został uregulowany w treści niektórych postanowień umów na odprowadzanie ścieków, odwołujących się do m.in. wskazań wodomierzy, czy ilości pobranej wody (np. postanowienia § 15 ust. 1 umowy). Możliwość rozliczania ilości odprowadzonych ścieków w taki sposób wynika również z treści § 16 ust. 6 rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryfy oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenia w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz. U. z 2006 r., Nr 127, poz. 886), zgodnie z którym, jeżeli przedsiębiorstwo wodociągowe – kanalizacyjne świadczy wyłącznie usługę odprowadzania ścieków oraz brak jest urządzenia pomiarowego, ilość ścieków ustala się zgodnie z przepisami dotyczącymi przeciętnych norm zużycia wody, a w przypadku braku odniesienia w tych normach – jako równą ilości ścieków określonej w umowie.

PREZES URZĘDU ZWAŻYŁ, CO NASTĘPUJE:

Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jeżeli w toku postępowania antymonopolowego zostanie uprawdopodobnione – na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych w zawiadomieniu lub będących podstawą wszczęcia postępowania z urzędu - że został naruszony zakaz, o którym mowa w art. 6 lub 9 ustawy lub w art. 81 lub 82 Traktatu WE, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego zakazu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, zobowiązać przedsiębiorcę do wykonania tych zobowiązań. W decyzji tej, jak wynika z art. 12 ust. 3, Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorcę obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązań.

Przytoczony powyżej przepis jako przesłanki warunkujące możliwość wydania decyzji w trybie art. 12 ust. 1 wskazuje: uprawdopodobnienie naruszenia zakazu określonego w art. 6 lub 9 ustawy bądź 81 lub 82 Traktatu WE oraz zobowiązanie się przedsiębiorcy, któremu jest zarzucane takie naruszenie, do podjęcia lub zaniechania działań zmierzających do zapobieżenia naruszeniom.

W prowadzonym postępowaniu rozważono, czy wskazane warunki zaistniały w odniesieniu do działań i zobowiązań PK Mierzeja a ponadto, czy w przypadku ich wystąpienia uzasad-

nione jest przyjęcie zobowiązania strony postępowania i wydanie przez Prezesa Urzędu decyzji w oparciu o ww. przepis.

W pierwszej kolejności zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w przedmiotowej sprawie niezbędne jest ustalenie, czy doszło do naruszenia interesu publicznoprawnego a następnie uprawdopodobnienie naruszenia przesłanek praktyki ograniczającej konkurencję zarzucanej Przedsiębiorcy, to jest art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 ustawy.

1. Zarzut.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów *Zakazane jest nadużywanie pozycji dominującej na rynku właściwym przez jednego lub kilku przedsiębiorców. Nadużywanie pozycji dominującej polega w szczególności na narzucaniu przez przedsiębiorcę uciążliwych warunków umów, przynoszących mu nieuzasadnione korzyści.*

PK Mierzeja postawiono zarzut stosowania praktyki ograniczającej konkurencję polegającej na nadużywaniu na lokalnym rynku zbiorowego odbierania ścieków z terenu gmin Stegna i Sztutowo pozycji dominującej poprzez:

1) narzucanie dostawcom ścieków w umowach zatytułowanych: „*Umowa Nr... na odprowadzanie ścieków*” uciążliwych i przynoszących nieuzasadnione korzyści warunków poprzez zamieszczenie w ich treści postanowień zgodnie z którymi:

- ✓ *Przedsiębiorstwo nie ponosi odpowiedzialności odszkodowawczej za ograniczenie lub wstrzymanie odbioru ścieków wywołane przerwami w zasilaniu energetycznym urządzeń kanalizacyjnych - zapis zawarty w § 8 ust. 1 lit. c) umowy,*
- ✓ *Odbiorca zobowiązany jest do natychmiastowego powiadomienia Przedsiębiorstwa w przypadku stwierdzenia zerwania plomby wodomierza lub urządzenia pomiarowego, jego osłon, uszkodzenia wodomierza lub urządzenia pomiarowego, ich przemieszczeniu lub zaborze. W przypadku zaboru wodomierza, urządzenia pomiarowego lub wskazania, że uszkodzenia zawinione zostały przez Odbiorcę usług oraz naruszenia obowiązku o którym mowa w § 7 ppkt „b”, ilość pobranej wody ustala się odpowiednio do ilości, która mogła przepłynąć pełnym przekrojem rury przyłącza wodociągowego w okresie od ostatniego odczytu wodomierza - zapis zawarty w § 15 ust. 1 umowy,*

co może stanowić naruszenie, o którym mowa w art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ww. ustawy,

2) umieszczenia w umowach zatytułowanych: „*Umowa Nr... na odprowadzanie ścieków*” postanowienia zgodnie z którym:

- ✓ *Umowa może być rozwiązana przez Przedsiębiorstwo za trzymiesięcznym wypowiedzeniem ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez Odbiorcę - zapis zawarty w § 19 ust. 2 lit. b) umowy,*

co może stanowić naruszenie, o którym mowa w art. 9 ust. 1 ww. ustawy.

2. Interes publicznoprawny.

Przedmiotem ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest ochrona skutecznej konkurencji na rynku przed jej zniekształceniami wywołanymi niedozwolonymi działaniami

uczestników rynku – przedsiębiorców. Przewidziane w ustawie instrumenty mogą być stosowane jedynie wówczas, gdy na skutek działań przedsiębiorców naruszony jest interes publicznoprawny. Powyższe przesądza o wyłączeniu możliwości podejmowania przez Prezesa UOKiK działań w celu ochrony wyłącznie interesów indywidualnych. Taką interpretację potwierdza orzecznictwo Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (wcześniej: Sądu Antymonopolowego). W wyroku z dnia 28 maja 2001 r. (sygn. akt XVII Ama 82/00) Sąd stwierdził, że „*postępowanie antymonopolowe nie może dotyczyć spraw jednostkowych*”. Podobnie w uzasadnieniu do wyroku z dnia 4 lipca 2001 r. (sygn. akt XVII Ama 108/00) Sąd Antymonopolowy zajął stanowisko, że: „*interes publiczny w postępowaniu administracyjnym nie jest pojęciem jednolitym i stałym. W każdej sprawie winien być on ustalony i konkretyzowany. Organ administracji - Prezes Urzędu winien być w toku i przy wydawaniu decyzji rzecznikiem tego interesu, albowiem wynika to z jego zadań w strukturze administracji publicznej - art. 7 k.p.a. Publiczny znaczy dotyczący ogółu, dostrzeżony przez nieokreśloną z góry liczbę osób, a nie jednostki, czy też określoną grupę. A zatem podstawą do zastosowania przez Prezesa Urzędu przepisów ustawy antymonopolowej winno być uprzednie stwierdzenie, że został naruszony interes publicznoprawny, a nie wyłącznie interes prawny jednostki, czy grupy*”. Podobnie na temat interesu publicznego wypowiedział się Sąd Antymonopolowy w dwóch wcześniejszych wyrokach z dnia 30 maja 2001 r. (sygn. akt XVII Ama 80/00) i z dnia 6 czerwca 2001 (sygn. akt XVII Ama 78/00), gdzie wyraźnie podkreślił pojęcie interesu publicznego jako „*dotyczącego ogółu*” a nie tylko określonej grupy, czy tym bardziej interesu indywidualnego podmiotu.

Takie stanowisko wyraził również Sąd Najwyższy, który w uzasadnieniu wyroku z dnia 29 maja 2001 r. (I CKN 1217/98), stwierdził, że „*w odniesieniu do przedsiębiorców ustawa chroni konkurencję, a w odniesieniu do konsumentów ich interesy jako zjawiska o charakterze instytucjonalnym, zbiorowym, a nie indywidualnym czy nawet grupowym w rozumieniu sumy indywidualnych interesów konsumentów. Działaniami antykonkurencyjnymi bądź antykonsumenckimi są więc jedynie takie działania, które dotyczą sfery interesów szerszego kręgu uczestników rynku. Nie dotyczą sytuacji pojedynczego przedsiębiorcy czy konsumenta, lecz zaburzeń na rynku, w rozumieniu negatywnych zjawisk charakteryzujących jego funkcjonowanie. Ingerencja Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uzasadniona byłaby tylko wówczas, gdyby służyła ochronie tak pojętej konkurencji lub interesów konsumentów. Celem ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie jest więc ochrona prywatno-prawnego interesu przedsiębiorcy bądź konsumenta*”. Niemniej jednak, Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 26 lutego 2004 r. (sygn. III SK 2/04) stwierdził, że naruszenie indywidualnego interesu nie wyklucza dopuszczalności równoczesnego uznania, że dochodzi do naruszenia interesu zbiorowego „*jeżeli indywidualne pogwałcenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów mogłoby w jakikolwiek sposób prowadzić do ustanowienia lub utrwalenia monopolistycznych praktyk rynkowych, które wywołują lub mogą wywołać zakazane skutki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej*”.

Należy zatem stwierdzić, że nie każde naruszenie prawa w stosunkach cywilno-prawnych kwalifikuje sprawę do postępowania w trybie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Odmienne niż to ma miejsce w postępowaniu cywilnym, ukierunkowanym na ochronę praw podmiotowych stron, postępowanie w trybie ww. ustawy ma za swój przedmiot ochronę interesu publicznoprawnego, a więc ma to miejsce wtedy, gdy skutkami działań sprzecznych z ustawą dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku, bądź gdy wywołują one inne niekorzystne zjawiska na rynku wymagające ingerencji ze strony organów działa-

jących w trybie tej ustawy. Celem ustawy jest więc ochrona konkurencji jako zjawiska charakteryzującego funkcjonowanie gospodarki przed zachowaniami przedsiębiorców (i ich związków), które wolność konkurencji w sposób sprzeczny z prawem zakłócają. Ochrona konkurencji wynikająca z przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie ogranicza się jedynie do sytuacji, w której doszło już do pokrzywdzenia innego uczestnika rynku przez dominanta, lecz dotyczy także istnienia potencjalnego stanu realnego zagrożenia dla zasad konkurencji. Stan takiego zagrożenia z punktu widzenia interesu publicznego jest oceniany jako niewłaściwy, a tym samym niedopuszczalny¹ i ma miejsce zarówno wtedy, gdy odnosi się on do aktualnych uczestników gry rynkowej (rzeczywistych konkurentów i kontrahentów przedsiębiorcy), jak i do tych uczestników rynku właściwego, którzy mają zamiar dopiero na nim się pojawić (potencjalnych konkurentów i kontrahentów).

Kwestionowane działania PK Mierzeja mają charakter antykonkurencyjny, ponieważ mogą one prowadzić do wykorzystania posiadanej przez przedsiębiorcę pozycji dominującej poprzez narzucanie jej rzeczywistym, jak i potencjalnym kontrahentom (zarówno przedsiębiorcom, jak i osobom fizycznym) - w umowach określających zasady zbiorowego odbierania ścieków - warunków umów, które są niekorzystne i mogą przynosić Spółce nieuzasadnione korzyści.

Uznać zatem należy, iż w niniejszej sprawie mógł zostać naruszony interes publicznoprawny, co uzasadnia ocenę zachowania PK Mierzeja w świetle przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

3. Strona postępowania.

Postępowanie antymonopolowe toczy się z udziałem osób mających przymiot strony. Zgodnie z art. 88 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, stroną postępowania jest każdy, wobec kogo zostało wszczęte postępowanie w sprawie praktyk ograniczających konkurencję. Przy czym stroną postępowania dotyczącego, jak w niniejszej sprawie, zarzutu naruszenia art. 9 ust. 1 i ust. 2 ww. ustawy, mogą być przedsiębiorcy posiadający na rynku właściwym pozycję dominującą.

Zgodnie z art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów pod pojęciem przedsiębiorcy należy rozumieć przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, a także: *a)* osobę fizyczną, osobę prawną, jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, *b)* osobę fizyczną wykonującą zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub prowadzącą działalność w ramach wykonywania takiego zawodu, *c)* osobę fizyczną, która posiada kontrolę, w rozumieniu pkt 4, nad co najmniej jednym przedsiębiorcą, choćby nie prowadziła działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, jeżeli podejmuje dalsze działania podlegające kontroli koncentracji, o której mowa w art. 13, *d)* związek przedsiębiorców w rozumieniu pkt 2 – na potrzeby przepisów dotyczących praktyk ograniczających konkurencję oraz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

---

¹ por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 lipca 2003r. sygn. akt I CKN 496/01.

PK Mierzeja prowadzi działalność jako spółka prawa handlowego (spółka z ograniczoną odpowiedzialnością) wpisana do KRS pod nr 0000298634.

PK Mierzeja, którego udziałowcami są gminy: Stegna i Sztutowo, jest właścicielem sieci kanalizacyjnej, za pośrednictwem której na terenie ww. gmin świadczy usługi zbiorowego odprowadzania ścieków. Bez wątplenia PK Mierzeja jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

4. Rynek właściwy w sprawie.

Aby ocenić, czy doszło do stosowania praktyki ograniczającej konkurencję i naruszenia ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, zdefiniować należy rynek właściwy w sprawie oraz ustalić siłę rynkową przedsiębiorcy, któremu postawiono zarzut jej stosowania. Zgodnie z art. 4 pkt 7 ilekroć w ustawie jest mowa o „towarach” – rozumie się przez to „rzeczy, jak również energię, papiery wartościowe i inne prawa majątkowe, usługi, a także roboty budowlane”. Artykuł 4 pkt 9 ustawy rynek właściwy definiuje jako „rynek towarów, które ze względu na swe przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym ze względu na rodzaj oraz właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji”.

A zatem rynek właściwy wyznaczają dwa elementy: - towar (rynek produktowy) i - terytorium (rynek geograficzny).

Działalność PK „Mierzeja” Sp. o.o. polega na świadczeniu usług z zakresu zbiorowego odprowadzania ścieków z terenu gmin Stegna i Sztutowo. Wyznaczając rynek właściwy dla działalności prowadzonej przez Przedsiębiorstwo należy zauważyć, że usługi zbiorowego odprowadzania ścieków nie posiadają substytutów, a przedsiębiorca świadczący je na obszarze ww. gmin nie spotyka się z żadną konkurencją, bowiem na terenie objętym działalnością PK Mierzeja brak jest przedsiębiorców oferujących usługi zamienne względem usług świadczonych przez Przedsiębiorstwo. Wynika to z uwarunkowań zarówno o charakterze prawnym, jak i technologicznym i organizacyjnym (świadczenie usług kanalizacyjnych wymaga dysponowania odpowiednią infrastrukturą techniczną, co stwarza istotną barierę kosztową dla podjęcia działalności w tej dziedzinie). Z powyższych względów uznać należy, iż rodzaj działalności prowadzonej przez PK Mierzeja oraz jej zasięg geograficzny wyznaczają wymiar produktowy i terytorialny rynku właściwego, o którym mowa w art. 4 pkt 9 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Rynkiem właściwym w ujęciu produktowym jest wobec tego rynek usług zbiorowego odprowadzania ścieków. Natomiast pod względem geograficznym – z uwagi na technologię zbiorowego odprowadzania ścieków – zakres rynku właściwego wyznacza zasięg istniejącej sieci kanalizacyjnej eksploatowanej przez Przedsiębiorstwo, za pomocą której świadczy ono na terenie gmin: Stegna i Sztutowo usługi we wskazanym wyżej zakresie.

5. Pozycja rynkowa PK Mierzeja.

Zgodnie z art. 4 pkt 10 tej ustawy przez *pozycję dominującą* rozumie się *pozycję przedsiębiorcy, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów i konsumentów; domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą na rynku, jeżeli jego udział w rynku przekracza 40%.*

PK Mierzeja na rynku właściwym zdefiniowanym jak wyżej jest monopolistą. Wynika to z sieciowego charakteru urządzeń służących do odprowadzania ścieków. To właśnie dzięki sieci, Przedsiębiorstwo posiada kwalifikowaną pozycję rynkową, co oznacza, że podmioty ubiegające się o przyłączenie do sieci kanalizacyjnej nie mają możliwości dokonania w tym zakresie wyboru innego przedsiębiorcy, który świadczyłby usługi substytucyjne względem oferowanych przez niego. Barierrą wejścia na taki rynek jest bariera inwestycyjna i związana z nią nieopłacalność ekonomiczna budowy i eksploatacji paralelnej sieci kanalizacyjnej. Dla dostawców ścieków, w tym potencjalnych dostawców funkcjonujących na obszarze objętym terytorialnym zasięgiem działalności PK Mierzeja, nie ma zatem rzeczywistej alternatywy dla świadczonych przez tego przedsiębiorcę usług odbioru ścieków. Z tych względów przedsiębiorcy tego rodzaju funkcjonują w ramach monopolu naturalnego. Przesądza to o posiadaniu przez nich pozycji dominującej².

Należy przy tym zaznaczyć, że pojęcie alternatywnego źródła odbioru ścieków nie obejmuje możliwości zaspokojenia potrzeb we własnym zakresie. Aby nowe źródło odbioru mogło być uznane za alternatywne w stosunku do istniejących musi ono spełniać wymóg natychmiastowej dostępności bez ponoszenia nakładów inwestycyjnych.³

6. Uprawdopodobnienie naruszenia.

Sankcjonowaniu w trybie przewidzianym w art. 9 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów podlega nie samo posiadanie na rynku pozycji dominującej, ale jej nadużywanie. Z faktu ustalenia, że dany podmiot zajmuje na rynku pozycję dominującą wynika, że podlega on ograniczeniom wynikającym z ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, między innymi obejmuje go zakaz podejmowania działań eksploatujących pozycję zajmowaną na rynku kosztem kontrahentów.

Dla uprawdopodobnienia stosowania praktyki ograniczającej konkurencję konieczne jest wykazanie kumulatywnego spełnienia przez przedsiębiorcę posiadającego na rynku właściwym pozycję dominującą następujących przesłanek:

- ✓ narzucania warunków umów,
- ✓ uciążliwego charakteru tych warunków,
- ✓ możliwości osiągnięcia przez tego przedsiębiorcę nieuzasadnionych korzyści.

Posiadanie przez przedsiębiorcę na rynku właściwym pozycji dominującej nie przesądza jeszcze, że dane zachowanie przedsiębiorcy można uznać za praktykę ograniczającą konkurencję. Istotną przesłanką ocenianej praktyki jest nadużywanie przez przedsiębiorcę posiadanej pozycji rynkowej, co może się objawiać między innymi poprzez narzucanie warunków zawieranych umów. Do narzucania warunków umów dochodzi wówczas, gdy przedsiębiorca wykorzystując swoją przewagę ekonomiczną w warunkach niedostatecznej konkurencji na rynku, ogranicza swobodę kształtowania treści umów ze strony kontrahentów działających pod przymusem. Dzięki posiadanej sile rynkowej dominant może bowiem nie liczyć się z wolą innych uczestników rynku, którzy zmuszeni są zaakceptować ustalone przez niego warunki umowne, nawet jeśli nie gwarantują one ekwiwalentności świadczeń. Tym samym narzuca on kontrahentom takie warunki umów, które nie miałyby racji bytu w przypadku, gdyby na rynku istniała konkurencja i możliwość wyboru oferty spośród ofert

² Wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 7 października 1998 r. (sygn. akt XVII Ama 44/98).

³ Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 31 maja 2000r., sygn. akt XVII Ama 44/00.

konkurujących ze sobą podmiotów gospodarczych. Istotne jest również, że przy zawieraniu wskazanych umów, przedsiębiorca posługuje się opracowanym przez siebie wzorcem umowy. Stosowanie wzorców umownych przy zawieraniu jednorodzących umów o charakterze masowym, jakimi są umowy o odbiór ścieków wymaga jedynie aprobaty przez kontrahentów – dostawców ścieków - ich warunków, jednostronnie ustalanych przez profesjonalistę. Swoboda kontraktowa dostawców ścieków jest zatem ograniczona jedynie do podpisania, lub nie, przedłożonej im umowy. Stanowi to o adhezyjnej naturze tych umów. W przypadku umów zawieranych w trybie adhezyjnym, dla uznania, że następuje narzucanie ich warunków wystarczające jest oferowanie ich przez dominanta w stosunkach danego rodzaju.

Sytuacja taka ma miejsce w niniejszej sprawie, gdyż PK Mierzeja przy zawieraniu umów na odbiór ścieków posługuje się wzorcem umownym pn. „Umowa Nr .../... na odbiór ścieków”. Zawierane umowy są jednakowe dla wszystkich użytkowników sieci. W związku z czym należy uznać, że uprawdopodobnionym jest, że zakwestionowane w prowadzonym postępowaniu antymonopolowym postanowienia umowy zostały kontrahentom Przedsiębiorstwa narzucone.

Rozpatrując kwestię uciążliwości analizowanych warunków umowy należy zauważyć, że w orzecznictwie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów za uciążliwy uznano każdy warunek umowy, który stanowi dla jednej ze stron ciężar większy od powszechnie przyjętych w stosunkach danego rodzaju⁴. Jednocześnie Sąd podkreślał, że ustalenia w tym zakresie powinny być dokonywane według kryteriów obiektywnych, w szczególności rozważyć należy, czy w hipotetycznej sytuacji istnienia konkurencji na danym rynku właściwym, czyli rzeczywistej swobody zawierania umów i kształtowania ich treści, dominant byłby w stanie wynegocjować takie postanowienia umowne⁵. Z kolei osiągnięte przez przedsiębiorcę stosującego praktykę ograniczającą konkurencję nieuzasadnione korzyści są odpowiednikiem uciążliwych warunków umów w warunkach ekwiwalentności wzajemnych świadczeń stron umowy i oznaczają sytuację korzystniejszą od powszechnie przyjętych w stosunkach danego rodzaju. Nieuzasadnione korzyści powinny pozostawać w logicznym związku przyczynowym z narzuconymi kontrahentowi uciążliwymi warunkami umowy.

Nieuzasadnione korzyści mogą pojawić się po stronie przedsiębiorcy narzucającego uciążliwe warunki umów już w chwili zawarcia umowy lub też w okresie późniejszym, gdy zaistnieją okoliczności przewidziane w umowie pozwalające na wykorzystanie uciążliwego zapisu. Należy podkreślić, iż sama możliwość wystąpienia skutków praktyki ograniczającej konkurencję (w tym przypadku faktycznego osiągnięcia przez PK Mierzeja nieuzasadnionych korzyści z tytułu realizacji uciążliwych warunków umownych) nie stanowi przeszkody dla stwierdzenia naruszenia art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Dla bytu praktyki nie jest bowiem konieczne wystąpienie negatywnego skutku w postaci eksploatacji pozycji rynkowej w warunkach ograniczonej konkurencji. Wystarczy, że zaistniało zagrożenie wystąpienia takiego skutku. Praktyką ograniczającą konkurencję jest już bowiem sama próba osiągnięcia przez przedsiębiorcę zajmującego pozycję dominującą na rynku określonego skutku⁶. Stanowisko takie znajduje odzwierciedlenie również w orzecznictwie antymonopolowym, zgodnie z którym dla zaistnienia praktyki ograniczają-

---

⁴ por. wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 22 października 1993r. sygn. akt XVII Amr 36/93.

⁵ por. wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 29 grudnia 1992r. sygn. akt XVII Amr 68/93.

⁶ por. E. Modzelewska – Wąchał Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz, Wyd. Twigger, Warszawa 2002, s. 97.

cej konkurencję istotne jest, aby skutki praktyki ograniczającej konkurencję mogły wystąpić na rynku⁷. W wyroku z dnia 7 lipca 2004 r., sygn. akt XVII Ama 65/03, Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów orzekł, iż nie jest konieczne udowodnienie faktycznego stosowania przez przedsiębiorcę praktyki monopolistycznej, ani też osiągnięcia z tego tytułu nieuzasadnionych korzyści. Z treści art. 1 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wynika bowiem, że jej reżimowi podlegają nie tylko praktyki ograniczające konkurencję, które wywołały bądź aktualnie wywołują skutki na terenie Polski, ale również praktyki, które choćby tylko hipotetycznie, mogą wywoływać takie skutki. Podobne stanowisko wyraził wcześniej Sąd Najwyższy, który w wyroku z dnia 12 maja 1997 r., sygn. akt I CKN 114/97, wskazał, że istota rozpoznawanej sprawy nie sprowadza się do tego, czy przedsiębiorca, któremu postawiono zarzut naruszenia ustawy antymonopolowej odnosi korzyści z całości prowadzonej działalności gospodarczej, lecz do tego, czy w zawieranych umowach zastrzega sobie nieuzasadnione korzyści. Prezes Urzędu ma zatem obowiązek oceniać zachowania przedsiębiorcy od strony skutków, jakie zachowania te mogą nawet hipotetycznie wywołać na rynku.

Mając na uwadze postawione PK Mierzeja zarzuty należy stwierdzić, iż:

Po pierwsze: Oceniając uciążliwość dla odbiorców postanowienia umownego, zgodnie z którym PK Mierzeja nie ponosi odpowiedzialności odszkodowawczej za ograniczenie lub wstrzymanie odbioru ścieków wywołane przerwami w zasilaniu energetycznym urządzeń kanalizacyjnych, należy mieć na względzie fakt, że do umów na podstawie, których odbywa się odprowadzanie ścieków zastosowanie znajdują nie tylko przepisy ustawy z dnia 7 czerwca 2001 o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. z 2006 r., Nr 123, poz. 858 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków”, ale także przepisy Kodeksu cywilnego. Punktem wyjścia winny być w takim razie przepisy zawarte w art. 471 i nast. k.c. regulujące odpowiedzialność odszkodowawczą za szkodę spowodowaną niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem zobowiązania. Zgodnie z nimi, dłużnik zobowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania chyba, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Zgodnie z reżimem odpowiedzialności kontraktowej, przedsiębiorstwo kanalizacyjne jest zatem obowiązane naprawić szkodę wynikłą z niewykonania lub nienależytego wykonania tego zobowiązania, a więc powstałą na skutek przerw w świadczeniu usług, jeżeli jest to następstwem okoliczności, za które przedsiębiorstwo odpowiada, innymi słowy takich, które przedsiębiorstwo obciążają. Zakres takich okoliczności obejmuje przede wszystkim działania i zaniechania przedsiębiorstwa noszące znamiona winy (tzn. zachowania umyślne lub będące skutkiem niedołożenia należytej staranności). Zakres przypadków, w których przedsiębiorca może w treści zawieranych umów uchylić się od odpowiedzialności odszkodowawczej z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania określa cytowany już art. 471 k.c. Tymczasem brzmienie kwestionowanego postanowienia § 8 ust. 1 lit. c) umowy stwarza PK Mierzeja możliwość uniknięcia odpowiedzialności odszkodowawczej względem dostawców ścieków w każdym przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, bez względu na przyczyny wystąpienia powyższych zakłóceń. Tak więc niezależnie od tego, czy wymienione w zakwestionowanym postanowieniu oko-

---

⁷ (por. wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 23 czerwca 1999 r. sygn. akt XVII Ama 26/99)

liczności będą zawinione przez Przedsiębiorstwo, czy też będą następstwem okoliczności, za które nie będzie ono ponosiło odpowiedzialności, może ono zwolnić się z odpowiedzialności odszkodowawczej wobec odbiorców z tytułu szkód spowodowanych ograniczeniami w odbiorze ścieków. Takie rozwiązanie kwestii odpowiedzialności dostawcy za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy byłoby więc korzystniejsze od ogólnej zasady odpowiedzialności kontraktowej ujętej w art. 471 k.c.

Kwestionowany przez Prezesa Urzędu zapis należałoby uznać za zdecydowanie uciążliwy dla usługobiorców, gdyż wyłącza on możliwość dochodzenia od PK Mierzeja roszczeń odszkodowawczych, również w sytuacji gdy szkoda nastąpiła wskutek okoliczności, za które ponosi ono odpowiedzialność. Przedsiębiorca mógłby więc zwolnić się z odpowiedzialności odszkodowawczej w przypadku, gdy ograniczenie lub wstrzymanie odbioru ścieków byłoby następstwem przerw w zasilaniu energetycznym urządzeń kanalizacyjnych spowodowanym np. zaleganiem usługodawcy za płatności z tytułu dostaw energii względem przedsiębiorstwa energetycznego. Sytuację, w której całe ryzyko niezrealizowania umowy o odbiór ścieków w związku z przerwami w zasilaniu energetycznym należących do Przedsiębiorstwa urządzeń kanalizacyjnych obciąża odbiorców, należałoby uznać za niedopuszczalną.

Możliwość uniknięcia przez Przedsiębiorcę odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy i wypłaty odbiorcom ewentualnego odszkodowania powodowałoby więc możliwość osiągnięcia przez niego nieuzasadnionych korzyści. Przy czym, w kontekście przytoczonego wyżej orzecznictwa, bez znaczenia jest fakt, czy PK Mierzeja w rzeczywistości osiągałoby korzyści wynikające z przedmiotowego postanowienia umownego. Nieuzasadnione korzyści mogą bowiem pojawić się po stronie przedsiębiorcy narzucającego uciążliwe warunki umów już w chwili zawarcia umowy, lub też w okresie późniejszym, gdy zaistnieją okoliczności przewidziane w umowie pozwalające na wykorzystanie uciążliwego zapisu.

Mając na uwadze powyższe należy uznać, że uprawdopodobniono naruszenie przez PK Mierzeja zakazu stosowania praktyki ograniczającej konkurencję, o którym mowa w art. 9 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegającej na nadużywaniu pozycji dominującej na rynku właściwym poprzez stosowanie uciążliwego i przynoszącego nieuzasadnione korzyści warunku umów, zgodnie z którym: *„Przedsiębiorstwo nie ponosi odpowiedzialności odszkodowawczej za ograniczenie lub wstrzymanie odbioru ścieków wywołane przerwami w zasilaniu energetycznym urządzeń kanalizacyjnych”*. Należałoby uznać, że postanowienie to ma uciążliwy charakter, a jego stosowanie wiąże się z możliwością uzyskania przez świadczącego usługi odbioru ścieków, narzucającego te warunki, nieuzasadnionych korzyści.

Po wtóre: W zakwestionowanym postanowieniu § 15 ust. 1 wzorca umowy PK Mierzeja określiło sposób ustalania należności za odprowadzone ścieki. I tak, w przypadku zaboru wodomierza, urządzenia pomiarowego lub gdy uszkodzenia zawinione zostały przez odbiorcę usług oraz naruszenia obowiązku, o którym mowa w § 7 ppkt b (tj.: natychmiastowego powiadomienia Przedsiębiorstwa o awarii posiadanych przez odbiorcę instalacji i przyłączy, mających wpływ na wskazania wodomierza głównego oraz na inne urządzenia Przedsiębiorcy) - ilość pobranej wody, a co za tym idzie ilość odebranych ścieków ustalana jest odpowiednio do ilości, która mogła przepłynąć pełnym przekrojem rury przyłącza wodociągowego w okresie od ostatniego odczytu wodomierza. W ten sposób Przedsiębiorstwo arbitralnie uregulowało zasady ustalania zryczałtowanej ilości wody będącej podstawą naliczania ilości odprowadzonych ścieków, w wypadku zaistnienia opisanych powyżej sytu-

acji. Zasady określania ilości odebranych ścieków pozwalają na jej ustalenie, na maksymalnym możliwym poziomie, w oderwaniu od ich faktycznej ilości i wysokości rzeczywiście poniesionej przez dostawcę szkody, będącej skutkiem niedotrzymania warunków umowy przez usługobiorcę. Zdaniem Prezesa Urzędu, świadczy to o uciążliwości analizowanego warunku umowy. Istotą tej uciążliwości jest możliwość pobierania rażąco wygórowanej, zryczałtowanej należności za odprowadzone ścieki, która nie uwzględnia praktyki rynkowej oraz realnej wartości możliwej do wystąpienia szkody. Sąd Apelacyjny w wyroku z dnia 5 listopada 2008 r. sygn. akt VI ACa 525/08 wskazał, iż „(...) zapis umowny, który jednoznacznie wiąże należność za dostarczoną wodę w przypadku uszkodzenia urządzeń pomiarowych jedynie z techniczną przepustowością sieci, z całkowitym pominięciem choćby przybliżonej wielkości zużycia przez odbiorcę wody, musi zostać uznany za próbę nadmiernego obciążenia kontrahenta świadczeniem finansowym na rzecz Spółki, stanowiącym ekwiwalent jej nieuprawnionych korzyści”. W ww. wyroku Sąd wyraził również pogląd, iż sposób ustalania należności za wodę w przypadkach uszkodzenia lub zaboru wodomierza przez odbiorcę nie powinien odbiegać od przewidzianych w tym zakresie regulacji prawnych, stanowiących wskazówki dla prawidłowego obliczania należności za wodę. Należy wskazać tu rozporządzenie Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz.U. Nr 127, poz. 886), zgodnie z którym podstawą do naliczenia należności za wodę w razie nieprawidłowości w działaniu wodomierza jest średniomiesięczne zużycie wody w okresie 3 miesięcy poprzedzających awarię bądź w analogicznym okresie roku ubiegłego, przy uwzględnieniu liczby miesięcy trwania niesprawności, przy czym – jak podkreślił Sąd – bez znaczenia pozostaje przyczyna niesprawności wodomierza. Możliwość obciążenia dostawcy ścieków należnością wyliczoną na podstawie ilości pobranej wody, jaka mogła przepłynąć pełnym przekrojem rury przyłącza w okresie od ostatniego odczytu wodomierza stanowi dla usługodawcy ciężar nadmierny, przez co należy uznać za uprawdopodobnione, że ww. sposób ustalania powyższych należności jest uciążliwy.

Nieuzasadnione korzyści osiągnęte przez PK Mierzeja w analizowanej sytuacji polegałyby na możliwości obciążenia dostawców ścieków kosztami usługi, która nie została na ich rzecz wykonana, co należałoby uznać za bezpośrednią konsekwencję narzucenia w treści umów na odbiór ścieków zakwestionowanych w punkcie I.1) niniejszej decyzji zasad rozliczeń. Dopuszczenie, na podstawie umowy, możliwości przyjęcia przez odbiorcę ścieków założenia, że w przypadku uszkodzenia lub zaboru wodomierza z przyczyn zawinionych przez zleceniodawcę każdorazowo następuje nieprzerwany, całodobowy pobór wody, może prowadzić do nieuzasadnionego wzbogacenia odbiorcy ścieków z tytułu zastrzeżenia zapłaty za odebrane ścieki w ilości stanowiącej równowartość pobranej wody, jaka mogła popłynąć pełnym przekrojem rury przyłącza wodociągowego w okresie od ostatniego odczytu wodomierza⁸. Tak sformułowany warunek umowy pozwala Przedsiębiorcy na uwolnienie się z obowiązku udowodnienia, jaki był rzeczywisty zrzut ścieków w okresie od ostatniego odczytu wodomierza, do czasu usunięcia nieprawidłowości. Uniknięcie kosztów i wysiłków związanych z wykazaniem wysokości poniesionej szkody również mógłby być dla PK Mierzeja źródłem dodatkowych korzyści, których osiągnięcie byłoby rezultatem zasto-

---

⁸ Stanowisko powyższe znajduje potwierdzenie w wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 28 listopada 2007 r. sygn. akt VI ACa 939/07, w którym wskazano, że analogiczny do zakwestionowanego w niniejszej decyzji sposób rozliczeń pozwala na pobieranie przez przedsiębiorstwo wodociągowe – kanalizacyjne rażąco wygórowanego zryczałtowanego odszkodowania (kary umownej).

sowania zakwestionowanego przez Prezesa Urzędu uciążliwego warunku umowy. Należy również wskazać, iż stanowisko w zakresie uznania, że posługiwanie się postanowieniem w powyższym brzmieniu może stanowić przejaw nadużywania pozycji dominującej na rynku zostało potwierdzone wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 10 lipca 2007 r. sygn. akt XVII AmA 72/06, jak również wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 28 listopada 2007 r. sygn. akt VI ACa 939/07.

Mając na uwadze powyższe należy uznać, że uprawdopodobniono naruszenie przez PK Mierzeja zakazu stosowania praktyki ograniczającej konkurencję, o którym mowa w art. 9 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegającej na nadużywaniu pozycji dominującej na rynku właściwym poprzez stosowanie uciążliwego i przynoszącego nieuzasadnione korzyści warunku umów, zgodnie z którym: *„Odbiorca zobowiązany jest do natychmiastowego powiadomienia Przedsiębiorstwa w przypadku stwierdzenia zerwania płomby wodomierza lub urządzenia pomiarowego, jego osłon, uszkodzenia wodomierza lub urządzenia pomiarowego, ich przemieszczeniu lub zaborze. W przypadku zaboru wodomierza, urządzenia pomiarowego lub wskazania, że uszkodzenia zawinione zostały przez Odbiorcę usług oraz naruszenia obowiązku o którym mowa w § 7 ppkt „b”, ilość pobranej wody ustala się odpowiednio do ilości, która mogła przepłynąć pełnym przekrojem rury przyłącza wodociągowego w okresie od ostatniego odczytu wodomierza”*. Przywołane postanowienie należałoby ocenić jako uciążliwe, którego stosowanie może się wiązać z możliwością uzyskania przez świadczącego usługi odbioru ścieków, narzucającego te warunki, nieuzasadnionych korzyści.

Po trzecie: Stosowanie do treści postanowienia § 19 ust. 2 lit. b) wzorca umowy PK Mierzeja jest uprawnione - za trzymiesięcznym wypowiedzeniem ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego - do rozwiązania umowy o odprowadzanie ścieków w każdym przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez odbiorcę. Skutkuje to wstrzymaniem świadczenia usług na rzecz dostawcy ścieków tj. zamknięciem przyłącza kanalizacyjnego.

Punktem wyjścia w ocenie, czy w związku z posługiwaniami się przez PK Mierzeja powyższym postanowieniem umownym można uprawdopodobnić nadużycie pozycji dominującej na rynku właściwym, są przepisy ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, która określa zasady i warunki zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zbiorowego odprowadzania ścieków. Powołać tu należy w pierwszej kolejności art. 8 ust. 1 pkt 1 – 4 ww. ustawy, który wskazuje, w jakich okolicznościach przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne uprawnione jest do wstrzymania świadczenia usług na rzecz odbiorcy. Przepis ten stanowi, że przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne może odciąć dostawę wody lub zamknąć przyłącza kanalizacyjne, jeżeli:

- a) *przyłącze wodociągowe lub przyłącze kanalizacyjne wykonano niezgodnie z przepisami prawa;*
- b) *odbiorca usług nie uiścił należności za pełne dwa okresy obrachunkowe, następujące po dniu otrzymania upomnienia w sprawie uregulowania zaległej opłaty;*
- c) *jakość wprowadzanych ścieków nie spełnia wymogów określonych w przepisach prawa lub stwierdzono celowe uszkodzenie albo pominięcie urządzenia pomiarowego;*

- d) *został stwierdzony nielegalny pobór wody lub nielegalne odprowadzanie ścieków, to jest bez zawarcia umowy, jak również przy celowo uszkodzonych albo pominiętych wodomierzach lub urządzeniach pomiarowych.*

Formułując powyższy przepis ustawodawca nie posłużył się sformułowaniem „w szczególności” lub podobnym. Oznacza to, że katalog okoliczności, które stanowią podstawę do wstrzymania świadczenia usług ma charakter zamknięty, który nie może być dowolnie i arbitralnie rozszerzany przez przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne w treści umowy. Odcięcie dostawy wody lub zamknięcie przyłącza kanalizacyjnego może nastąpić zatem wyłącznie wówczas, gdy wystąpi któraś z przesłanek określonych w art. 8 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę.

W ocenie Prezesa UOKiK, brzmienie postanowienia, zgodnie z którym umowa może być rozwiązana przez przedsiębiorstwo za trzymiesięcznym wypowiedzeniem ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez odbiorcę, nie znajduje odzwierciedlenia w brzmieniu art. 8 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę. Zdarzenia, o których mowa w hipotezach powołanego przepisu obejmują bowiem ściśle określone sytuacje, w których może nastąpić zamknięcie przyłącza kanalizacyjnego i nie odnoszą się w sposób ogólny do niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez odbiorcę usług świadczonych przez Spółkę. Oznacza to, że kwestionowane postanowienie umowne statuuje możliwość przekroczenia przez PK Mierzeja jego ustawowych kompetencji, jako dostawcy usług kanalizacyjnych w zakresie możliwości wstrzymania świadczenia usług. Postanowienie to przewiduje bowiem możliwość podjęcia działań powodujących zamknięcie przyłącza kanalizacyjnego w sytuacjach, które nie zostały objęte art. 8 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę.

Zamieszczenie w umowach postanowienia przewidującego możliwość rozwiązania umowy w każdym przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania jej postanowień przez dostawcę ścieków, skutkuje wstrzymaniem świadczenia usług na jego rzecz i jest sprzeczne z art. 8 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę. Zakres okoliczności, które na podstawie umowy mogą skutkować jej rozwiązaniem przez PK Mierzeja, a w konsekwencji zamknięciem przyłącza kanalizacyjnego w znaczny sposób wykracza poza zakres przewidziany w powołanym przepisie. Okoliczności „niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez odbiorcę” są bowiem dużo szersze niż wymienione w sposób enumeratywny w art. 8 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę przesłanki pozwalające na odcięcie dostawy wody i wstrzymanie odbioru ścieków. Skoro ustawodawca w treści ww. przepisu przewidział określone sankcje za określone naruszenia, za nieprawidłowe należałoby uznać, określenie przez Przedsiębiorstwo w treści umowy sankcji surowszych za mniejsze naruszenia. Kwestionowana klauzula może zatem wprowadzić dostawców ścieków w błąd co do uprawnień i obowiązków spoczywających na przedsiębiorcy w zakresie możliwości zastosowania środków technicznych uniemożliwiających im dalsze korzystanie z usług odbioru ścieków. Na jej podstawie PK Mierzeja może rozwiązać umowę w każdym przypadku naruszenia jej postanowień przez drugą stronę. Niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy przez zleceniodawcę wyrażać się może bowiem w postaci zupełnie nieistotnych uchybień, w stosunku do których całkowicie nieadekwatne byłyby tak poważne konsekwencje jak wypowiedzenie umowy i wstrzymanie świadczenia usług.

Analizując kwestionowane postanowienie z punktu widzenia uprawdopodobnienia nadużycia przez PK Mierzeja pozycji dominującej na rynku właściwym należy mieć również na uwadze szczególny charakter usług odprowadzania ścieków. Usługi odbioru ścieków zakwalifikowane zostały do usług o charakterze użyteczności publicznej, co oznacza, że po-

winy być one świadczone w sposób powszechny i ciągły, a każdy odbiorca powinien mieć zapewniony wolny dostęp do tych usług, o ile spełnia określone w przepisach prawa wymagania. Wymagania te określone zostały w art. 6 ust. 2 ustawy o zbiorowym zapotrzeniu w wodę, zgodnie z którym przedsiębiorstwo wodociągowe – kanalizacyjne jest obowiązane do zawarcia umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków z osobą, której nieruchomości została przyłączona do sieci i która wystąpiła z pisemnym wnioskiem o zawarciu umowy. Jednocześnie zauważyć należy, że art. 6 ust. 3 pkt 6) ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę stanowi, że umowa, na podstawie której odbywa się dostawa wody i odbiór ścieków, powinna zawierać postanowienia dotyczące odpowiedzialności stron za niedotrzymanie warunków umowy, w tym warunki wypowiedzenia. Mając jednak na względzie treść art. 6 ust. 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę, a także okoliczności opisane w art. 8 ust. 1 ww. ustawy, zważyć należy, że wypowiedzenie umowy przez przedsiębiorstwo kanalizacyjne powinno być dopuszczane tylko w wyjątkowych sytuacjach. Szczególny charakter usług odprowadzania ścieków (które są usługami o charakterze powszechnym, publicznym) oraz fakt, iż są one świadczone w warunkach monopolu naturalnego uniemożliwia w ocenie Prezesa Urzędu rozwiązywanie tych umów w przypadku każdego niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez odbiorcę. Podmiot zajmujący na rynku pozycję monopolistyczną nie może bowiem odmówić świadczenia usługi w przypadku braku alternatywnych źródeł zaopatrzenia. Z powyższego wynika zatem niedopuszczalność dowolnego wypowiedzania (rozwiązywania) umów, chociażby taka możliwość była przewidziana w ich treści.

Biorąc powyższe pod uwagę Prezes UOKiK uznał, iż zakwestionowany warunek umowy może oddziaływać na interesy dostawców ścieków w sposób niemożliwy do zaistnienia w przypadku, gdyby na rynku istniała konkurencja i możliwość wyboru innego usługodawcy zajmującego się odbieraniem ścieków. Zakwestionowane postanowienie mogłoby więc być uznane za nakładające na dostawców ścieków ciężar większy od powszechnie przyjętych w stosunkach danego rodzaju. Zachowanie takie tłumaczyć można byłby eksploatacją przez PK Mierzeja silnej pozycji dominującej zajmowanej na rynku kosztem jej kontrahentów. Przedsiębiorca, który spotyka się na rynku z istotną konkurencją niewątpliwie przykładałby większą wagę do tego, aby respektować obowiązujące przepisy prawa oraz interesy odbiorców usług.

Mając na uwadze powyższe należy uznać, że uprawdopodobniono naruszenie przez PK Mierzeja zakazu stosowania praktyki ograniczającej konkurencję, o którym mowa w art. 9 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegającej na nadużywaniu pozycji dominującej na rynku właściwym poprzez stosowanie uciążliwego i przynoszącego nieuzasadnione korzyści warunku umów, zgodnie z którym: *„Umowa może być rozwiązana przez Przedsiębiorstwo za trzymiesięcznym wypowiedzeniem ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez Odbiorcę”*. Przywołane postanowienie może więc mieć uciążliwy charakter, a jego stosowanie może wiązać się z możliwością uzyskania przez świadczącego usługi odbioru ścieków, narzucającego te warunki, nieuzasadnionych korzyści.

Jednocześnie należy podnieść, iż nie można co do zasady odmówić PK Mierzeja prawa do wypowiedzania umów o odprowadzanie ścieków. Umowy powinny jednak w sposób szczegółowy i niebudzący wątpliwości określać warunki wypowiedzenia tak, aby zapobiec możliwości arbitralnego działania monopolisty w tym zakresie. Określając warunki wypowiedzenia PK Mierzeja powinno kierować się również, jak już podniesiono we wcześniejszej

części decyzji, treścią art. 6 ust. 2 i art. 8 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę.

Reasumując, w przedmiotowej sprawie uprawdopodobniono naruszenie przez Spółkę zakazu zawartego w art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Wykazano, że Spółka posiada na lokalnym rynku zbiorowego odprowadzania ścieków obejmującym obszar gmin: Stegna i Sztutowo pozycję dominującą oraz wykazano, iż kwestionowane w niniejszej decyzji wzorca umowy mogą przynieść Spółce nieuzasadnione korzyści, mogą mieć charakter uciążliwy dla usługobiorców i być im narzucone.

Należy uznać, że zaproponowane przez PK Mierzeja rozwiązania w zakresie zmiany treści kwestionowanych postanowień umów na odbiór ścieków są równoznaczne z podjęciem działań zmierzających do zapobieżenia uprawdopodobnionym w toku niniejszego postępowania naruszeniom art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Z uwagi na powyższe, istnieje możliwość skorzystania z instrumentu prawnego przewidzianego art. 12 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W związku z tym, że Przedsiębiorca podjął inicjatywę mającą na celu eliminację działań powodujących naruszenie prawa, celowa i uzasadniona jest akceptacja propozycji Przedsiębiorstwa, z której wynika zobowiązanie do zawierania z nowymi odbiorcami usług umów na odprowadzanie ścieków wg zmienionego wzorca, jak i zmiany wszystkich dotychczasowych umów poprzez ich aneksowanie.

Na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu nałożył na PK Mierzeja obowiązek zawierania z nowymi odbiorcami usług *Umów na odprowadzanie ścieków* według wzorca uwzględniającego w całości zastrzeżenia Prezesa Urzędu oraz wystąpienie - w drodze aneksu - do wszystkich odbiorców usług z propozycją dokonania zmian w dotychczas obowiązujących umowach poprzez wyeliminowanie z nich wskazanych naruszeń. Co prawda Przedsiębiorstwo zobowiązało się nie tyle do złożenia kontrahentom propozycji zmiany umów, co do dokonania w drodze aneksu zmian odpowiednich zapisów zawartych w obowiązujących umowach, jednak z uwagi na konieczność uzyskania zgody obu stron stosunku umownego na taką zmianę (zatem również dostawcy ścieków) realizacja takiego zobowiązania mogłaby okazać się niewykonalna. W ocenie Prezesa Urzędu, samo wystąpienie do wszystkich kontrahentów z propozycją odpowiedniej modyfikacji umów doprowadzi do zaniechania stosowania praktyki określonej w art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, gdyż w sytuacji odmowy zawarcia stosownego aneksu przez dostawców ścieków nie będzie mogło być mowy o narzuceniu mu poprzednich, niekorzystnych warunków umów.

Stąd należało orzec jak w punkcie I sentencji niniejszej decyzji.

Stosownie do art. 12 ust. 3 ww. ustawy, w decyzji, o której mowa w ust. 1 Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorstwo obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu wykonania zobowiązań. Zgodnie z tym przepisem, PK Mierzeja zostało w niniejszej sprawie zobowiązane do złożenia informacji o stopniu realizacji przyjętego zobowiązania, poprzez przekazanie w terminie 10 miesięcy od uprawomocnienia się niniejszej decyzji informacji o przebiegu procesu podpisywania umów według nowo opracowanego wzorca *Umowy na odprowadzanie ścieków* oraz aneksowania umów wykonywanych. Wyznaczenie tak odległego terminu przekazania przez PK Mierzeja ww. informacji wynika z faktu wykonywania części umów na odbiór ścieków na rzecz dostawców sezonowych, którzy na tere-

nie gmin Stegna i Sztutowo przebywają w okresie letnim. Taki termin złożenia wspomnianych informacji jest racjonalny, ponieważ pozwoli PK Mierzeja na skuteczne dotarcie do tych kontrahentów z propozycją zmiany postanowień wykonywanych umów.

W związku z tym Prezes Urzędu orzekł jak w punkcie II sentencji niniejszej decyzji.

POUCZENIE:

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwóch tygodni od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Gdańsku.

Otrzymuje:

Przedsiębiorstwo Komunalne „Mierzeja” Sp. z o.o.
ul. Gdańska 2
82 – 103 Stegna